

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يَا رَبِّ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَ أَبِيهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا
وَ سِرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

کارگاه‌های مهارتی خانوادگانه

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی

کودک در این دوره چگونه است؟ (شناخت ویژگی‌های او)

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی

- دوره گذار از طفولیت به بلوغ
- حس استقلال بیشتر
- آمادگی برای دریافت آموزش‌های مستقیم
- توسعه امکان ارتباط‌گیری
- کودک پُر جنب و جوش
- دور شدن کودک از وابستگی کامل به صورت گام‌به‌گام
- شکل‌گیری تدریجی توان تشخیص خوب و بد

کودکی

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره كودكى

هدف نهايى رشد در اين دوره

توانمند شدن براى دريافت و عمل
به بايدها و نبايدهاى خداوند

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ نشاط و پویایی

با کودک پرتحرک و بانشاط این دوره چه کنم؟

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ نشاط و پویایی

با کودک پرتحرک و بانشاط این دوره چه کنم؟

با این که مهم است کارهای کودک توسط خودش انجام شود
ولی ممکن است برای تامین این نشاط، بخشی از امور توسط اولیا انجام شود.

پرهیز از مواجهاتی که پویایی و نشاط کودکان را کم می کند

ایجاد بستری برای تحرک آزادانه اما چگونه؟

رفتن به طبیعت

ایجاد فضای تحرک و بی خطر در خانه

صبر و حوصله در برخورد

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ نشاط و پویایی

• دعوا و جدل و غر زدن و صحبت از مشکلات در مقابل کودک ممنوع

اجبار کودک به برنامه‌هایی که رغبت یا آمادگی ندارد ممنوع

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ استقلال یا تقلید و القاءپذیری

باشکوف شدن توان‌ها، کودک گام‌به‌گام به سمت استقلال در انجام امور می‌رود ولی هنوز به والدین وابسته است بنابراین بسیار تقلیدپذیر و القاءپذیر است.

منِ والد نسبت به مواردی که باعث القاء به کودک شده و از آنها تأثیر می‌پذیرد، مراقبت نمایم:

❖ قصد، نیت، حس و لحن کلام

❖ القای توانمندی یا برچسب زدن به کودک

❖ القای صفات مناسب یا نامناسب به کودکان

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ شکوفایی قدرت کلام

زبان متناسب با درک و نیاز

لحن کودکانه یا لحن جدی

همسالان

مربی

اعضای خانواده

مواجهه با

ادب سلام کردن

ادب صحبت با افراد مختلف

ادب نشست و برخاست

آموزش آداب سخن گفتن و مواجهه

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ تجربه‌گری

تجربه‌گری و افزایش توان و مواجهه با واقعیت

تجربه پیروزی تجربه شکست

فقدان تجربه به بهانه‌ی دلسوزی = ناتوانی

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

شناخت استعداد فرزند متناسب با نقش وی در آینده

فراهم آوردن بستر آموزش مفید

پرهیز از آموزش‌های زودهنگام یا اجباری

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره كودكى؛ آموزش

آنچه در آموزش اين دوره بايد لحاظ شود:

- ❖ كارها و مهارت‌های متناسب
- ❖ قوانین و قواعد
- ❖ زمان و اجل
- ❖ برنامه‌ريزی (بدون عجله و تأخير)
- ❖ آموزش متناسب با ميل، رغبت، نشاط و تحرک

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

آموزش اختصاصی متناسب با استعداد و شخصیت هر کودک

وجوه مشترک آموزش بین همه کودکان در این دوره رشدی

سلامت

اعضای بدن و کارکرد آنها

توجه به وقت (وقت شناسی و نظم)

توجه به توان اختیار

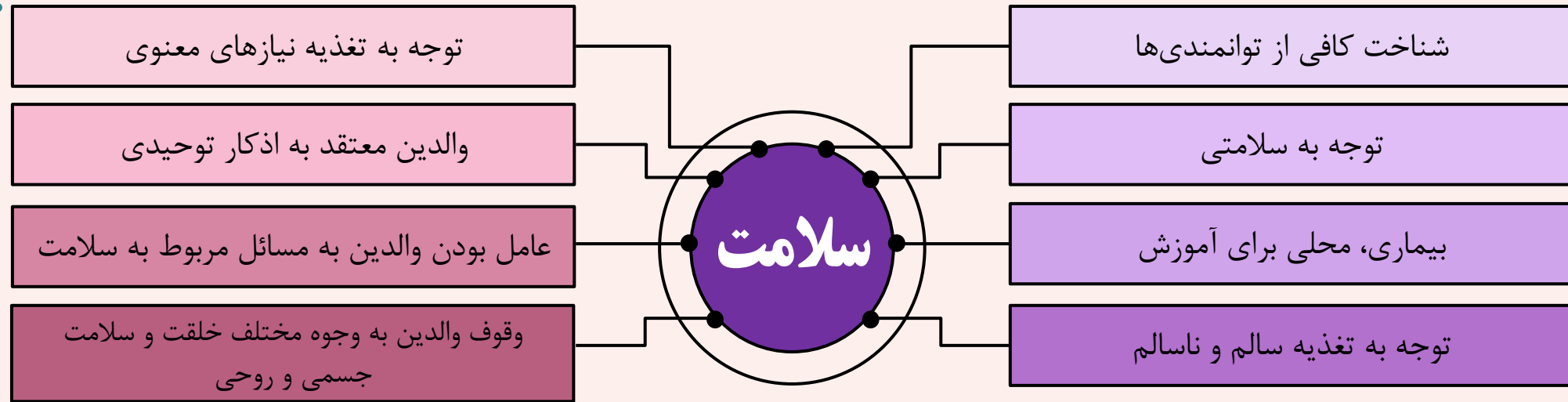
قدرت یادگیری

توجه به بایدها و نبایدها

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

آموزش کارکرد اعضا و تقویت کارکرد

استفاده درست / استفاده نادرست

توجه به هدف عبودیت در کارکرد اعضا

توجه به اعضایی که در قرآن تاکید شده است

آموزش باید‌ها و نبایدهای اعضا

عامل و آگاه بودن والدین نسبت به اعضا و کارکرد آنها

آموزش به صورت غیرمستقیم

اعضای بدن
و کارکرد آنها

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

وقت‌شناسی و نظم داشتن

اهمیت دادن به وقت و استفاده درست	❖	توجه به اوقات نماز	❖
گوشزد کردن اهمیت وقت به بهانه‌های غیرمستقیم	❖	داشتن برنامه زمان دار	❖
جلوگیری از القای بیهودگی حتی در بازی	❖	آموزش برنامه‌ریزی در جهت نظم‌دارشدن	❖
داشتن برنامه‌های مفید حفظ و انس با قرآن	❖	عامل بودن والدین به وقت‌شناسی و نظم داشتن	❖

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

به کمک فعال شدن انواع تفکر و فراهم کردن شرایط تصمیم‌گیری

فعال‌سازی

توان
اختیار

پرهیز از تحقیر

استفاده از ادبیات تکریم

پرهیز از افراط و تفریط در وابستگی در تصمیم‌گیری

تنبیه به جا / تشویق به جا

مواجهه با فراز و نشیب زندگی

توجه دادن به انجام کارها به دلیل مصلحت یا حکمت با وجود کراهت

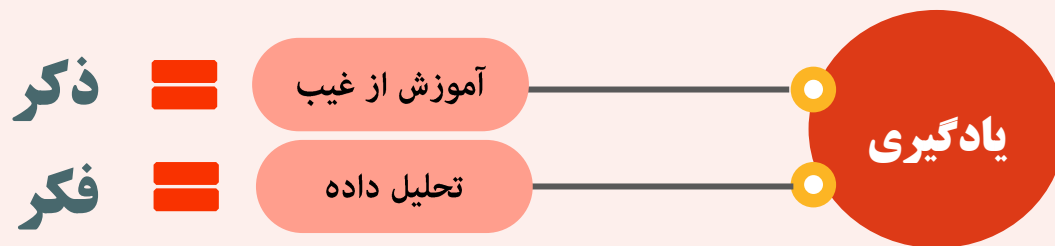
توجه دادن به قوانین

امر و نهی‌های متناسب با توان

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

تقویت قدرت یادگیری

آموزش بر مبنای فعال کردن تفکر	✓	توجه دادن طفل به خداوند	✓
ترغیب به کتاب سودمند	✓	آموزش بی سود	✗
آموزش در عین نشاط	✓	عامل بودن والدین در قول و فعل	✓
آموزش متکی به حفظیات	✗	تشویق به موارد تقویت حافظه	✓
بازی‌های رایانه‌ای
فضای مجازی	✗	آموزش با جهت اخروی	✓
موارد ضعف حافظه	✗		

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ آموزش

توجه به بايدها و نبايدها

به تدريج آماده پذيرش

مهم در شاکله و شخصيت فرزند

بايدها و نبايدها در همه جوانب و نه در يک حيطه

رعایت حدود بايدها و نبايدهای مستقيم

نه افراط نه تفريط

الگوی دینی نه غیر دینی

والدين؛ عامل القای حس پذيرش

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره كودكى؛ استعداد و فضل

هر كودك استعداد و فضل خاص خود را دارد:

۱. شناخت استعداد فرزند

۲. مسئولیت والدین به ویژه پدر در راستای آموزش فرزندان در حوزه استعدادشان

۳. برنامه ریزی برای تقویت توان ها و استعداد فرزند

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ فعال شدن تفکر

فعال شدن تفکر ويژگي اين دوران است:

گفتگوی آموزش‌مدار و انتزاعی به تدریج

فراهم آوردن امکان خلاقیت و انتخاب‌گری در حیطه چهارچوب‌ها

نه انعطاف کامل نه تحکم

بایدها و نبایدهای ملموس به شیوه تفکر اجتماعی
و مشارکت و مساعدت دیگران

تعبد

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضات دوره کودکی؛ مسئولیت پذیری

مسئولیت سپاری چگونه و چه میزان؟

مسئولیت سپاری

شکوفایی ابراز استعدادها

مسئول دانستن در قبال توانها

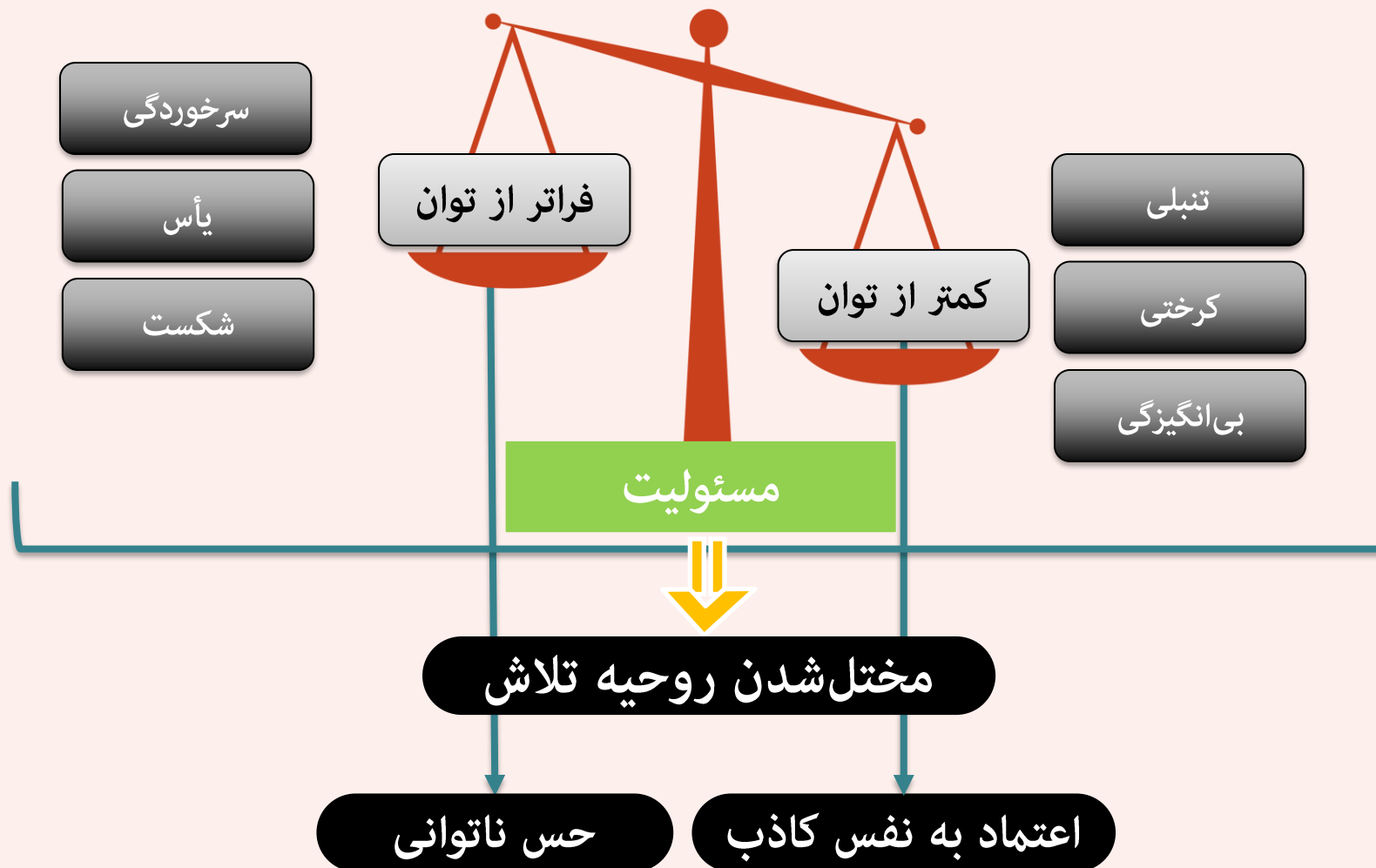
هر کس به میزان توان و نقشی
که در آن قرار گرفته، مسئولیت دارد

حس اعتماد به نفس

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ مسؤليت پذيری

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ رسیدن به بلوغ

برهه‌ی حساس بلوغ:

← فقدان قدرت فکری - ادراکی - مدیریتی

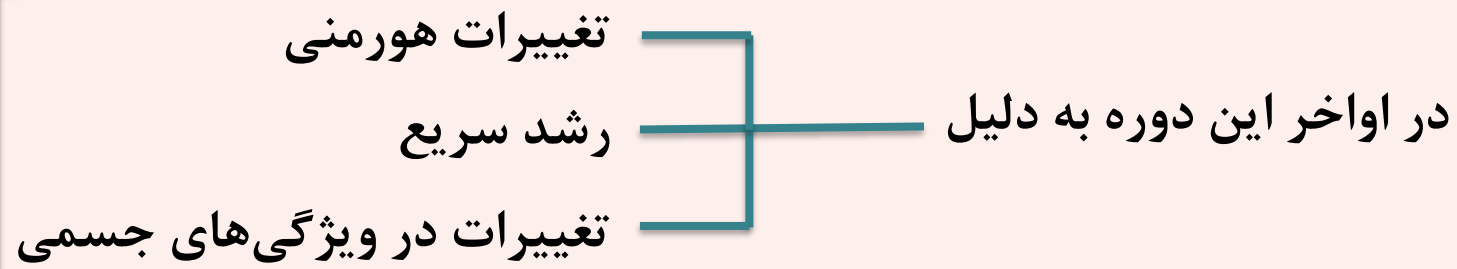

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ رسيدن به بلوغ

در دوران بلوغ چگونه با او تعامل کنم؟

خُلقيات و روحیات
فرزند متغير است

یکی از مهم‌ترین موضوعات تربیتی

مواجهه صحيح

هر چقدر در دوره‌های قبل به نحو صحيح‌تر رویکردهای تربیتی محقق شده باشد،
سلامت و سهولت بیشتری اتفاق می‌افتد

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

شناخت اقتضائات دوره کودکی؛ رسيدن به بلوغ

در مواجهه با دوران بلوغ چه چیزهایی را باید بدانم؟

آگاهی و تأمین نیازها قبل از رسيدن به بلوغ ❁

آگاهی از تغییرات خلقی در پسران و دختران ❁

آگاهی از تأثیرات حاصل از آرامش تعاملات خانواده ❁

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

ايفاي نقش در آينده

دختر امروز

همسر و مادر آينده

پسر امروز

همسر و پدر آينده

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

تقويت توان ارتباط سازنده و همفكري با فرزندان

چگونه با فرزندم ارتباطي سازنده داشته و همفكري كنم؟

- نیازها و ویژگی‌های فرزندت را بشناس.
- زبان گفتگو و نحوه برقراری ارتباط با او را بدان.
- روحیه خلاق فرزندان، نیاز به والدین خلاق در ارتباط و تکلم دارد.
- روابطی از سر صدق با فرزندتان داشته باشید.
- به عنوان والدین به آنچه می‌گویید باور داشته و عامل باشید.
- رشد تدریجی و مرحله‌ای است؛ باید مراحل را شناخت.

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

تقويت توان ارتباط سازنده و همفكري با فرزندان

در همفكري يادمان باشد ...

مشورت دهنده باشيم

نظراتمان را تحميل نکنيم

بدون تعصب با او همراهي کنیم

خوب ديدن و تحليل مسائل را به او آموزش دهيم

اگر ضرر قابل جبران است، اجازه شکست بدهيم

در انتخاب کار متناسب با توانش، با او مشورت کنیم

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیر گزین من»

دوران بلوغ و تعاملات والدین و فرزند

ولایت پدر توسط مادر
و حرمت مادر توسط پدر
حفظ شود

❖ پدر به عنوان ولی

❖ حفظ حرمت مادر

❖ احترام به حقوق همدیگر

❖ با هم مهربان باشند

❖ سلامت رابطه بین والدین

روابط والدین با هم

❖ تکریم یکدیگر

❖ پدر و مادر هر کدام نقش خود را به درستی ایفا کنند

بیشترین تأثیر والدین در رابطه با فرزندان، در روابط و ابرازاتی است که بین پدر و مادر وجود دارد

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

دوران بلوغ و تعاملات والدين و فرزند

چه کنم فرزندم دوران بلوغ را با آرامش بیشتری طی کند؟

امنیت و اعتماد در رجوع به والدين

خوش اخلاقی

حوصله به خرج دادن

پیش‌داوری نکردن و برچسب نزدن

جدی گرفتن مسئله کودک و خود را جای او گذاشتن

حفظ کرامت فرزند

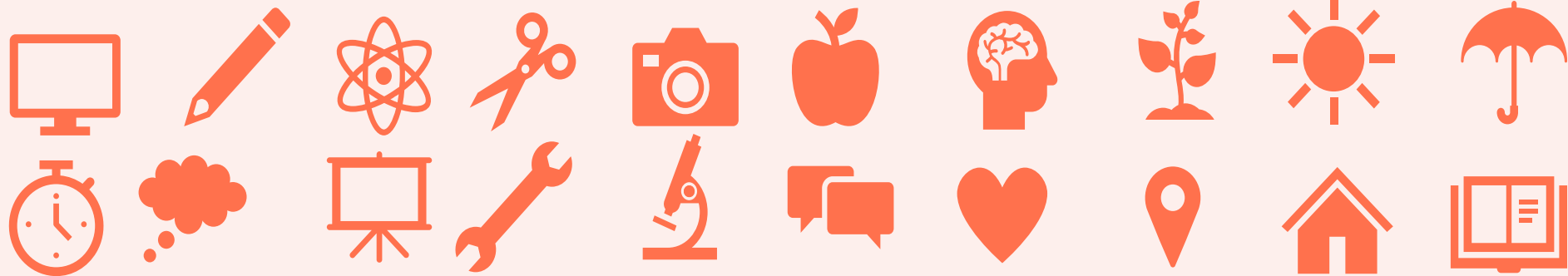
اعتمادافزایی و رازداری به جا

داشتن درک متقابل از حس و حال فرزند

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

توانمندسازى فرزندان در دوره كودكى

توانمندسازى و آموزش مهارت‌هاى زندگى

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

توانمندسازی فرزندان در دوره کودکی

دوره مهارت آموزی

دوره کودکی

و توانمندشدن برای مسئولیت پذیری

چه مسئولیت‌هایی؟

به واسطه بلوغ شرعی و در راستای عمل به احکام الهی

به واسطه نقش‌پذیری در آینده

«فرزند باعرضه من ۲: کودک خیرگزين من»

توانمندسازی فرزندان در دوره کودکی

منِ والد در این روند چه می‌توانم بکنم؟

❖ آموزش مهارت‌ها و علوم مورد نیاز

❖ آماده‌سازی بستر و امکانات

❖ دیدن توان‌ها و رشد او

❖ شناخت درست از استعدادها و توان‌ها

❖ توجه به جنسیت

نقش والدین در توانمندسازی

❖ فراهم کردن فضای آزمون و خطا

❌ مقایسه کردن

❌ دلسوزی بی‌جا

❌ سخت‌گیری بی‌مورد

صَلِّ عَلَىٰ كَلِمَاتٍ مَّحْمُودَةٍ
لِأَبِيهِمْ مُحَمَّدٍ